

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24-	v upravnitvju prejemjan:	K 22-
celo leto	12-	celo leto	11-
pol leta	6-	pol leta	5,50
četr leta	2-	četr leta	1,90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefonski št. 34.

Diplomati.

Dunaj, 18. januarja.

Istočasno, ko postajajo vesti o odstopu zunanjega ministra vedno verjetnejše in so dnevi njegovega poslovanja odmerjeni le po tednih, izdiha v palači dunajske nunciature vatikanski poklicar monsignore Bavona.

Bolan in ozovljen zapušča grof Aehrenthal vodstvo avstrijske zunanje politike, in najuspešnejšem delu in tuk pred velikimi uspehi umira od bolezni nenačoma zadet njegov največji nasprotnik Bavona.

Njegov največji nasprotnik, ki je bil iz Rima poslan, da z vsemi sredstvi streže nepriljubljenemu v Vatikanu sovraženemu diplomatu po življenju, da konterkaras njegove akcije ter privede avstrijsko zunanjou politiko zopet na pota, ki vodijo k papežkim ciljem.

Po eklatu med grofom Aehrenthalam in prejšnjim papežkim nuncijem knezom Granito de Belmonte je nastalo med našim zunanjim uradom in rimskim kurijo napeto razmerje. Grof Aehrenthal si je upal pokazati, da ima tudi vmeševanje papeževega zaupnika v zadeve avstrijske politike gotove meje in preveč sanguinični Belmonte je moral z Dunaja. Nunciatura je ostala dolge mesece opuščena. Vatikan je izbril in iskal med svojimi diplomati najzmožnejšega in z daljne Brazilije je bil končno poklican monsignore Bavona, da vzame dunajske niti v svoje izkušnje in spremne roke.

V teku malih tednov se je pokazalo, da je novi nuncij diplomat, kakor si boljšega Vatikana ni mogel izbrati. Mojster v vseh umetnostih potičenje in osebne intrige, izvrstno izšolan v praksi političnih akcij, neizbirčen v sredstvih, družabno veleizvežban, realen v svojih načrtih je Bavona postal na Dunaju skoraj voditelj vseh nasprotnikov naše zunajne politike. Mogel je delati tem uspešnejše, ker so se njegovi nameri v mnogih važnih trčkah in zlasti v kolikor se tiče osebe grofa Aehrenthala čudovito zlagali z načrti in na logami nemškega poslanika: zastopnik protestantskega »rajha« in poblaščene katoliškega velikega duhovnega sta hodila po marsikateri stezi roko v roki . . . , kjer je nehala umetnost g. pl. Tschirschkega, tam

je mnogokrat pomagala intriga rimskega monsignora.

V enem sta si bila oba ene misli in volje: v delu za padec Aehrenthala. Nemške motive smo že razložili, vatikanski so jim sporedni. Predvsem je bilo delo mons. Bavone proti Aehrenthalu od Vatikana naloženo maščevanje, avstrijski zunanj minister, ki si je upal nastopiti proti papecem poklicarju je bil od Vatikana obsojen na smrt. Nebroj osebnih intrig, ki so grofu Aehrenthalu težko stališče, oziroma razmerje z diplomatskim zborom, je bilo spletenih v nunciaturi, nebroj hujšajočih vesti o nesporazumljenjih med zunanjim ministrom in merodajnimi visokimi osebami je raztrošil bavarski diplomat po svetu. Mons. Bavona je svoje niti in žice izvrstno razpredel, v njegovih dvoranah so občevali časnikarji vseh narodov evropskih, iz nunciature je tekel »fluidum« v marsikateri veliki dunajski list, iz katerega zajema avstrijska javnost svoje informacije, Francozom in Anglezom je natvezil, da deluje za tripelantanto, Nemci je vedel prepričati o potrebi, da se grofa Aehrenthala končno vendar enkrat odgrize. In kar ni šlo drugače, to je moralno po »Jutje« (klerikalni telegrafni agenturi) v svet.

Malenkosten diplomat, ki bi bil zbral vse svoje sile proti osebi. Mons. Bavona ni vršil le maščevanje nad grofom Aehrenthalam, deloval je za večje cilje.

V rimski kuriji je oživila ideja papežke države znova. V vatikanskih krogih vlada prepričanje, da bi avstrijsko-italijanska vojska razsula enostnost apeninskega kraljestva ter uresničila papeževe vladarske sanje. Čim neprjetnejše je postajalo naše razmerje v Italiji, tem aktualnejše so morali biti klerikalni načrti. Razdreti trozvezo, poosrtiti razmerje med obema državama čim najbolj in nagnati dosedanja zaveznika v krvave spore, to papežemu pooblaščenu niso bile več sanje, temveč realen, izvedljiv načrt, za katerega uresničitev je deloval z vso umetnostjo in doslednostjo.

Iz njegovega palače se je vedno znova širilo hujškanje, v njegovem kabinetu so se kovali vedno novi akciji načrti. Pod njegovim vplivom se je obrnila tudi politika avstrijskih klerikalev. Še nedavno so zlasti dunajski krščanski socijalci branili

Inhaja vsak dan zvezče izvzemati nedelje in praznike.
Inserat velja: petek voda za enkrat no 14 vin., za dvakrat no 12 vin., za trikrat ali večkrat no 10 vin. Parte in zahvala voda 16 vin. Poslano voda 20 vin. Pri vseh inseracijah po dogovoru.

Upravnitvju naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posebna številka velja 10 vinar'ev.
Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefonski št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25-
celo leto	13-
pol leta	6,50
četr leta	2,30

za Nemčijo:	K 28-
celo leto	13-
za Ameriko in vse druge dežele:	6,50
celo leto	2,30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upredništvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefonski št. 85.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefonski št. 34.

Aehrenthalovo politiko, dokler si Bavona ni s pomočjo kardinala Nagla pridobil tudi njihovo pomoč. Avstrijski klerikalizem se je vdal duševnemu vodstvu monsignora Bavone in v njegovih sprejemnicah je utrdil svoje stike z visokimi dvornimi in oficirskimi kroggi . . .

Sredi visokoletečih načrtov in akcij, mu sedel smrt striže nit življene . . . Za Bavono pride naslednik, ki bo njegovo delo nadaljeval. Maščevati se mu morda že ne bo treba več, kajti na Aehrenthalovem mestu bo že sedel drugi. Pravijo da Madžar in z vso gotovostjo se trdi, da se imenuje bodoči avstrijski zunanj minister grof Szczek, sedanji avstrijski poslanik v Parizu. Grof Szczek je bil prej akreditiran v Vatikanu, znamenje, da je na konservativnih diplomati, temveč fevdalno-klerikalni politiki, napram kateremu se klerikalna sovražstva ne bo bati . . .

Istočasno z grofom Aehrenthalam gre skupni finančni minister baron Burian. Upravitelj Bosne je v vseh antikrilih deželah se tikajočih gospodarskih zadevah zastopal enostransko ogrsko stališče. Med njim in avstrijsko vladom ter vojaško upravo je prišlo ponovno do precejšnjih differenc, zlasti v vprašanju zelenic. Baron Burian je baje v sledi tega zgubil tudi v najvišjih krogih zaupanja. Na njegovo mesto pride takor se zatrjuje tržaški namestnik, ki se je v Primorju izkazal dobrega upravitelja in narodnostno precej objektivnega uradnika. V Trst pa hoče sam prestolonaslednik svojega posebnega zaupnika in njegov svak grof Chotek ali pa sedanjši Šleziski dež. predsednik grof Maks Coudenhove sta najresnejša kandidata.

Cerkvena obsodba slovenske klerikalne politike.

Dunaj, 18. januarja.

Z Gorice poročajo: Deputacija gorških klerikalnih poslancev se je tudi oglašila pri nadškofu dr. Sedeju ter ga prosila, da prepove S. L. S. si privedati naslov »katoliške stranke«. — S. L. S. stranka deluje na Goriskem z vso vmeno za laške liberalce ter jim pomaga rušiti italijansko - klerikalne organizacije in podirati moč laške »katoliške stranke«.

Dunaj, 18. januarja.

Z Gorice poročajo: Deputacija gorških klerikalnih poslancev se je tudi oglašila pri nadškofu dr. Sedeju ter ga prosila, da prepove S. L. S. si privedati naslov »katoliške stranke«. — S. L. S. stranka deluje na Goriskem z vso vmeno za laške liberalce ter jim pomaga rušiti italijansko - klerikalne organizacije in podirati moč laške »katoliške stranke«.

»Ah, kako si kratkovidna,« je odgovorila lepa Irena. »Kaj ti nisem že opetovala povedla, da sem ga pred šestimi leti ljubila!«

Mlađa dama je začela počasnejše korakati in je zavzdihnila.

»Svij je getovo lep,« je rekla dojilja, »a nanj vendar ne smeš več misliti. Mnogo preveč odličen je, da bi te vzel v zakon, a za kaj drugega si te preveč dostojna in je tvoj brat preveč ponosen . . .«

»In si ti, Benedetta, preveč jezikava. Kako moreš tako govoriti? Saj vendar veš, da nisem več z njim govorila, odkar nisem več popeln trok. Komaj da ve, da živim. On, baron Adrian di Castello, da bi sanjal o ubogi Ireni! Ze sama misel na to je blaznost!«

»Zakaj je živahn vprašala dojilja. »Kaj se tebi o njem sanja?«

Njena sremljevalka je zdaj že globilna zavzdihnila kakor prvič.

»Sveta Katarina!« je nadaljevala Benedetta. »Če bi bil na svetu le en sam moški, jaz bi vendar raje kot samica umrla, kakor da bi nanj mislila, predno mi ni vsaj dvakrat roke poljubil in je bilo vedno le od moje volje odvisno, da ni poljubil mojih ustnic!«

Mlađa dekle še vedno ni ničesar odgovorilo.

»A kako si prišla na misel, se vanj zaljubiti?« je vprašala dojilja.

»Mnogokrat ga nisi mogla videti; še le štiri ali pet tednov je zopet v Rimu.«

Nadškof je deputaciji odgovoril, da obžaluje spor med obema klerikalnima strankama ter da obsoja S. L. S., ki se je zvezala s sovražniki svete vere. Nadškof je deputaciji obljubil, primerno vplivati na slovensko duhovščino, da varuje v bodoče tudi v politiki interese cerkve in vere. Dr. Sedej je izrecno poučil, da so duhovniki tudi v svojem političnem delovanju navezani na navodila in povelja svojih škofov, da se mora klerikalna politika vrstit vedno le v soglasju in s privoljenjem duhovnih predstojnikov, kar da se je nedavno v pastirskem pismu goriškega episkopata duhovščini še posebej zabilo.

Dobro, gosp. dr. Sedej. Napredna slovenska javnost je goriškemu vladiku za njegove besede odkrito hvaležna. Slovenska ljudska stranka dela politiko škofov, politiko cerkevih aristokratov – pa se imenuje demokratično in ljudsko. S. L. S. trdi, da hoče vse za blagor slovenskega ljudstva, njena najvišja avtoriteta in vsled dane mu moči tudi edina odločilna osebnost, nadškof dr. Sedej, je povedal, da morajo biti interesi cerkve merodajni. Dr. Susteršič in Krek govorita, kako poštena, odkrita in pravična je klerikalna politika, dr. Sedej, po kateremu se privoljenju in milosti sta Krek in Lampe poslance, sodi, da so se Gregorčiči in Susteršiči pregresili celo zoper najelementarnejša pravila politične morale ter pridružili sovražnikom svete vere.

Dr. Sedej ni mogel izreči ostrejše sodbe in najznačilnejše je, da ni oporekal italijanski želji, da naj se omni forma odreče S. L. S. pravica do »katoliškega« naslova. Qui tacet consentire videtur.

Najvišji cerkevni dostojanstvenik goriške nadškofije, kateremu se mora brezpogojno pokoravati kot svojemu vrhovnemu pastirju tudi kranjska duhovščina, je izrekel nad S. L. S. obsodo, ki je mnogo hujša in mnogo ostrejša, kakor vsaka, ki je do danes prišla iz naših ust. To je nam v odkrito zadoščenje. Nenadoma se je pridružil naprednim slovenskim ljudem, ki se z vso energijo borijo proti politični demoralizaciji slovenskega klerikalizma, mož, ki stoji na eni najvišjih stopenj cerkvene hišarhije ter z energično roko razkril gnilobo tega političnega organizma, ki je na našem telesu, ka-

kor goba, ki razjeda zdravi les. Spravljalo goriškega prelate je naravnost dokument. S. L. S. in njegovi vodilji se ne igrajo samo z najvitalnejšimi narodnimi interesmi, njihova jezuitska politika se celo ne ustraši zločinov na principih, ki jih klerikalni program proglaša za največje in absolutno nedotakljive svetinje države in naroda. Za ceno strankarskih interesov prodajajo naši klerikalci z iste brezskrbnosti in brezvestnosti na narodne kakor verske svetinje, zvežejo se ravnotako z nemškim sovražnikom, kakor z verskim befehubom.

Quo ego! pravi dr. Sedej. Naj vzame železno metlo in jo zaviti v avgijevem hlevu. Če smo kedaj krakega nadškofa podpirali, dr. Sedej bomo gotovo!

Italijansko - turška vojna.

S tripolitanskega bojišča.

Rim, 18. jan. »Agenzia Stefania« poroča iz Derne: Včeraj zjutraj je sovražnik napadel stotnjo alpinško bataljona Saluzio, ki je gradil novo utrdbo na vzhodnem obrežju reke Derne. General Trombi je odpadal dve stotnji in en bataljon 7. pešpolka. Sovražnik se je moral končno umakniti. Italijani so zavzeli tudi neko majhno turško trdnjavco. Tudi neko druga sovražnikova kolona, ki se pojavi na reki Derne, se je moral umakniti. Ob eni popoldne se je sovražnik, ki je štel čez 9000 mož, umikal na celi črti. Italijani so imeli tre mrtve in sedem ranjenih.

Zaplenjeni francoski parnik.

Pariz, 18. januarja. Ministrski predsednik Poincaré je danes sporočil ministrskemu svetu, da je dal francoskemu poslanstvu v Rimu instrukcije, naj, sklicujoč se na načela prava in besedil pogodb, zahteva takojšnjo vrnitev parnika »Charthage«.

Tripoliško pristanišče.

Rim, 18. jan. Vlada je stavbnu podjetju La Margia poverila zgradbo najnajnejših utrd in drugih zgradb

Ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar.

Ljubljana, stolno mesto kraljevine Kranjske in središče vsega slovenskega naroda, ima zoper župana in postane z jutrišnjim dnem zoper delžna svoje občinske avtonomije, ki je bila več kakor leto dni suspendirana.

Naravno je, da je iz svobodne volje narodnega in naprednega prebivalstva ljubljanskega mesta izvoljeni občinski svet poveril župansko čast največjemu možu v stranki, svojemu zasljužnemu in izkušenemu voditelju dr. Ivanu Tavčarju. V politiki ima vsaka stranka svoj pronačirane zastopnike, ki jih predstavlja na načinješa mesta, dr. Tavčaria pa je postavila narodno-napredna stranka na mesto ljubljanskega župana, ne le kot izvrševalca svojih programatičnih prizadevanj, nego tudi kot najoddilejnega reprezentanta svojega duševnega in naravnega stanja, kot moža, ki vživa zaupanje ravno tako pri nasprotnikih, kakor pri somišljenikih, kot moža, o katerem ve vsakdo, da ni nikdar dešal politike za svojo osebo, nego vedno le za slovensko stvar in za napredno stranko in kot moža, ki združuje z redko eneržijo trdi živčničnost napram vsakemu. V dr. Tavčarju je združena nenavadna množina talentov in vrhov in tijamčilo, da je županska oblast izvoljena naiboljšim rokam, s katerimi razpolaga narodno - napredna stranka v Ljubljani.

Novega župana, ki stoji že toliko let v ospredju našega narodnega, političnega in kulturnega življenja, poznava pa vse slovensko domovino in pozna ga zlasti Ljubljano, a vendar se nam zdi, da ni edveč, če podamo svojim čitateljem sliko tega moža, o katerem je nekoč zapisal dr. Slone, da je morala največji talent, kar se jih je porodilo med Slovenci od leta 1848.

V Poljanah nad Škofjo Loko, v preprosti kmečki hiši, je tekla zibel novega ljubljanskega župana in ostal je do danes sin tega krepkega, jednatratega poljanskega prebivalstva tako v originalnosti izražanja, kakor v zvestobi in kremenitosti značenja. Dne 28. avgusta 1851. leta je novi ljubljanski župan zagledel luč sveta. Ljubljansko šolo je obiskoval deloma v domači vasi, deloma — podprt od stricev, duhovnikov, žičarskega mišljenja, v Ljubljani. Gmarazio je obiskoval v Ljubljani — 6. in 7. razred v Novem mestu — ter je l. 1871. prebil maturo veskoz z odliko. Od l. 1871. do l. 1875. je potem študiral pravne nauke na dunajskem vsečilišču, kjer je bil l. 1875. promoviran za doktora prava.

Že v davnih letih je začel dr. Tavčar pisateljevati. Se v Novem mestu je spisal svoje prvo natisnjeno delo, na Dunaju pa se je preživil v večinoma s pisateljevanjem in nekoliko s ponučevanjem ter je igral v krogu akademične mladine veliko vlogo.

Po dovršenih študijih se je dr. Tavčar vrnil v domovino in je leta 1876. vstopil kot koncipijent pri odvetniku dr. Janezu Menegherju v Kranju. I. 1880. pa je prišel kot koncipijent k odvetniku dr. Moshetnu v Ljubljano. Nekaj časa je bil tudi koncipijent pri odvetniku dr. Schreynu.

V teh koncipijentskih časih je začel dr. Tavčar svoje pravo delovan-

nje. Deloval je neutrudno in na vseh poljih. Deloval je pri Stritarjevem »Zvonu« in pri »Slov. Narodu«, spisal je za Mohorjevo družbo veliko knjigo »Slovenski Pravnik« in bil je faktični urednik pod firmo dr. Mosheta izhajočega pravnika.

Sodeloval je pri javnih predavanjih, v dramatičnem društvu in v Sokolu, bil duša družabnega življenja, z Jurčičem, Levecem in Krsnikom ustanovitelj »Ljubljanskega

Zvonca in vrh tega po Jurčičevi smrti je faktični urednik »Slov. Naroda«.

Ko je dr. Tavčar kot samostojen odvetnik odpril svojo pisarno je bil že pripoznan kulturen in političen faktor, priznan kot odličen pisatelj in neustrašen bojevnik za slovensko stvar. Pisarna njegova je bila velikanska in lahko bi bil v njej nakoval ogromno zlata, ko bi bil opustil literarno in politično delo in se posvetil

priborovanju. Toda dr. Tavčar ni tega storil. Zdaj, kot samostojen in neodvisen odvetnik, se je šele populoma žrtvoval javnemu delu, sahi na škodo, slovenskemu narodu pa na korist.

Takrat je nastopil v politični javnosti bivši deželni glavar Fran Šuklje kot nositelj vladne politike, politike drobtinje in služnosti, med tem ko sta proti njemu in proti takratni oficijelni politiki dr. Tavčar

nosil skrat in krono, in bujnost njegove fantazije ga povzdiguje visoko nad novodobne literarne nevrastenike.

Governiki so med Slovenci redki. Večinoma imamo le ženitovanske in pogrebne govornike, bolj zmožne za stolovavnatlske nstope po določbah križevačkih statutov, kakor za parlament in za velike shode. Med tistimi pa, ki so v resnici govorniki, je dr. Tavčar gotovo največji, ker ima vse za pravo govorniško potrebe lastnosti: melodijnost organa, lapidarnost in plastiko v označevanju, živo fantazijo in polet misli in čutov. Nihče na Slovenskem ni imel še toliko javnih govorov, kakor dr. Tavčar, nameč velikih govorov, od katerih je vsak zase večji ali manjši umotvor. Ta množina govorniških lastnosti je vstvarila iz dr. Tavčarja mojstra retorike in daje njegovim argumentom tisto sugestivno moč, ki se jim pri stvarnih razpravah ne more nihče ubraniti, kakor ga pri polemikah povzdiguje nad vsakega nasprotnika. Zakaj, če dr. Tavčar polemizira, je tako, kakor da švigači iz njegovih besedi brušeni meči in če udari, se zdi človeku, kakor da je mož v oklupu padel na kamenita tla.

Vsek človek na svetu je sin svoje dobe in njenih dobrih in slabih strani. Ko je dr. Tavčar stopil v slovensko javnost, je bila ravnokar sklenjena nekaj meglena poravnava med Staroslovenci in med Mladosloveni. Sila narodne persekcije je združila obe slovenski stranki, konzervativno in napredno. A ta poravnavi ni bila naravna. Staroslovenci so se zanjo vnenali, hoteč Mladoslovene porabiti za boj zoper takrat gospoduječi nemški liberalizem, ki je prek zakrivil mnogo zla, a je avstrijskim narodom prinesel tudi marsikaj dobrega. Mladoslovenci so se takrat narodni stvari v korist žrtvovali, a uspeha to ni imelo. Mladina, ki jo je vodil dr. Tavčar, se ni ustavljala slogi, a zahtevala je energično politiko, s spoznanim, da nima slovenski narod niti najprimitivnejših zunanjih pogojev za svoje narodnoživljenje in je na najboljši poti, postati narodopisni material. Kot nositelji slovenskega nacionalizma so posegli dr. Tavčar in njegovim somišljeniki v vrstniki v naše javno življenje. Navdajalo jih je tako rodoljubje, kakršno je nekoč vladalo v italijanskih državiah renesanse, ko je vsak tako čutil s svojo domovino, da je vsako oškodovanje njenih pravic, njenega blaga in njene časti občutil kakor ranjenje lastnega telesa in se smatral dolžnega storiti zanj tuji najskrajnejše dejanje.

Takega gorečega rodoljubja, takega krepkega nacionalizma so bila polna sreca one mladine, ki se je zbirala okrog dr. Tavčarja, v tej smeri se je vršilo vse delo nove generacije in značilno je, da je takrat stalo ob strani dr. Tavčarja tudi mnogo duhovnikov.

Z mrkimi pogledi so konservativci, Nemci in vrla gledali naraščanje narodnega gibanja na Slovenskem. Poskusili so to gibanje zatrjeti najprej s tem, da so hoteli ubiti dr. Tavčarja in Hribarja, a ko se to ni nosrečilo, so poslali za škofa v delo odtujence, moža nemškoturskega mišljenja in ultramontanskih nagnjen, da bi zadnisi narodno gibanje in nstvaril s nemočjo duhovščino

in Ivan Hribar ustanovila »Slovan«.

Leta 1884. je prišel dr. Tavčar v občinski svet ljubljanski in je od tega časa nepretrgoma njegov član. Isto tako je od leta 1889. nepretrgoma deželni poslanec in od leta 1895. deželni odbornik. V državnem zboru je bil izvoljen l. 1900. in je ostal njegov član do uvedbe splošne in enake volilne pravice in vsled tega potrebnih novih volitev.

Jevševec je hlastno segel po podnedeni steklenici. Par požirkov je storil, a toliko da mu ta vražji borovničevev ni sape zaprl.

»Ta graje, kaj net!« je dejal Matižar in tudi sam nagnil, da je bilo komaj še polovica plemenite žigane tekočine v steklenici. »Boš kaj kažeš?«

Rekši je potegnil iz notranjega žera dve cigari. Eno je pomolil Jevševecu, eno pa sam vtaknil med zobe.

»Ti si pa kampelje, Matižar, kje si pa dobil vse to?« sprašuje Jevševec, ki so mu prejšnje turobne misli že preše iz glave.

»Jaz zdaj zmerom cigare pokam,« pravi Matižar, »če se mi prav slaba ged, pravijo, da dalj živi, kakor pa že samo čkaš. Snops mi je,« prinesla neka babnica, ki menda misli, da jo bom vzel.«

Jevševec je zazidal, da mu je padla smodka iz ust.

»Ti se brš oženil!« vpraša.

»Kdo pravi to?«

»Ali nisi ravno zdaj rekeli?«

»Rekel sem, da baba menda misli, da jo bom vzel; pa ne bo nič iz tega. Toda pri vas bi kmalu človek kaj takega pričakoval.«

Jevševec je spet zazidal.

»Kaj si rekeli?«

»I no! Zadnjič sem srečal Marijanico, pa sem si dejal: Rupert, ta-

Oženil se je dr. Tavčar l. 1887. in bo lehko maja meseca praznoval svojo srečbo poroko. Sreča je spremljala dr. Tavčarja na vseh potih življenja; najsrečnejši je pa v svojem zakonu in otroki ima, ki jih je lahko vesel, saj jih je vesel vsakdo, kdor jih poзна.

Z dr. Tavčarem prevzame ljubljansko županstvo mož, ki je ena najmarkantnejših in najprijubljenejših ceste med Slovenci.

Oženil se je dr. Tavčar l. 1887. in bo lehko maja meseca praznoval svojo srečbo poroko. Sreča je spremljala dr. Tavčarja na vseh potih življenja; najsrečnejši je pa v svojem zakonu in otroki ima, ki jih je lahko vesel, saj jih je vesel vsakdo, kdor jih poзна.

Z dr. Tavčarem prevzame ljubljansko županstvo mož, ki je ena najmarkantnejših in najprijubljenejših ceste med Slovenci.

»Sleži! Z-kaj?«

»I z-kaj? Zato, da bom imel kaj od nje!«

»Ali sem jo toliko let redil!«

»Ali niso nič od nie plačevati!«

»So, do širinajstega leta!«

»Kdo pa je plačeval zanjo?«

»Kako si čuden! Kdo pa plačuje za nezakonskega otroka!«

»Oče seveda!« reče Matižar, ki se je bal, da mu Jevševec obrne žavor na drug predmet. »pa sem žil enkrat, da tisti Marijančin oče ni čisto navaden človek!«

»Seveda ni kmet,« se odreže Jevševec, »kmetu je včasih še njegovbabec preveč ker je zbit od dneva in se mu ne ljubi niti z njim trape lovit kaj za drugimi šavrati! Ampak gospodski človek je, skrie, ki ne ve kako se garab na svetn.«

»Kako je to, da ne ve?«

»Zato ne ve, ker vima svoje ba-

he desti, ampak je še okoli druže toliko česa hodil v urinke, da je plaval širinajst let za trenutek nesposobnosti. Kdor čuti, kako je huda in trda za denar, bi se ne podajal v takre reči!«

»Torej je bil oženjen Marijančin oče takrat, ko je el vraka klicat vris!« vpraša Matižar in ponudi Jevševecu iz steklenice, ker se je ta velik nekam pomembno obliževali okrog ust.

Jevševec dobro poterne — sape mu ni več zaprolo — potem pa odvrne.

»Oženjen, kajpak, oženjen, pa se z ženo nista nič kaj dobro razumela kot ljudje, ki imajo preveč časa in denarja, pa nobenega dela. Potem se je pa mož zagledal v domačo stinžo blico, ki mu je postelje pospravljala, okna odpirala, rajčevine omataja in ne vem, za kaj vse imajo škrici take služabnice, ra ker ji je kulin zlaj to, zdaj ono, kakor menda znajo aki ljudje, se je sčesoma vnelo nekaj med njima in nesreča je bila tu! Širinajstega je prinesla gospodu čez več mesecov, ko se ni bila več tam v službi, nekoč na dom otroče, staro dva meseca, češ da naj ga le on živi, ker je njegov oče, potem pa je odšla in prišla otroka tam. Oče se ni hotel in ni mogel ubijati z revšetom, ga dal v reho, sednja mu je na postavil jeroba. Ta otrok je Marijanica.«

»Pa kaj je tisti Marijančin oče?«

»Tega pa ne vem, ali je sodnik ali ima kako graščino ali kaj?« Pa zdi se mi, da je pri sodniji.

»Kje si pa ti vse to zvedel?«

»Tisti jerob je bil pred tremi leti tukaj, pa mi je pravil. Rakal je, nač, ostane dekle še naprej pri nas, tudi ko bo že star. Širinajst let, a jaz je zdaj ne bom dalje redil. Služil naj gre in mi posilja denar.«

Imena očetovega, kakor tudi onega varuhu Jevševec ni vedel.

Matižar je uvidel, da je v Jevševecih besedah veliko pretirano, ker tudi dekle po dopolnjenem svojem širinajstetu zmori toliko stori, kolikor je vredna hrana in oblike in da torej ni trdit, da je je treba rediti; rekел je pa:

»Ti Jevševec, jaz bi ti nekaj svetoval, morebiti pa ne bi bilo tebe Marijanico tako zastonj rediti in jo zdati dajati služiti!«

»Kaj?« vpraša oni hlastno. »Vidis, stvar je takale. Ako ima Marijančin oče toliko in toliko let dohodkov, potem so tukaj neke rostave, s katerimi ga lahko prisilimo, da mora plačevati za dskle še tri leta.«

Matižar je govoril te besede tudi in nekako skrivnostno, hoteč s tem vplivati na Jevševec, kar se mu je tudi posrečilo.

(Dalej prihodnje.)

narodno brezbarvno stranko, ki bi bila pokorno orodje v rokah Dunaja in Rima.

V razmeroma kratkem času je Misija dosegel svoj namen. Prvi katoliški shod je pravročil popoln razpor, kajti postavljal se je na načelno stališče, da je nacijonalizem pogansko. S stranko, ki je prekela družbo sv. Cirila in Metoda, ki se je izrekla zoper slovensko vseučilišče in pravzaprav celo zoper slovenske ljudske sole na Koroškem, je bilo narodno mislečim in čntecim možem nemogoče hoditi. Pozneje so klerikale sicer premenili svoje na I. katoliškem shodu zaveto stališče, a to le navidezno. Nič tega ne dokazuje bolje, kakor da so odnesli za slov. vseučilišče namenjeni deželnih fond in ga porabili za svoje brezupne strankarske organizacije.

Prvi katoliški shod je rodil narodno - napredno stranko. Pred tem shodom so bili naprednjaci le frakcija narodne stranke, a niso imeli nobene svoje organizacije. Napredna narodna stranka je nastala kot frakcija proti novim razmeram, ki jih je ustvaril importirani, slovenskemu narodu tuji klerikalizem pod patronanco nemškega škofa in častilakomnega zabavljaca Mahniča. »Vera je v nevarnosti.« To je bilo geslo nove Missia - Mahničeve stranke. »Vera je v nevarnosti.« Ta klic je nova stranka ponavljala vedno, podobna v tem onemu strežaju v Henriku IV., ki zna tudi samo eno in isto besedo ponavljati. »Vera je v nevarnosti.« S tem so begali naše, sicer verno, a ne klerikalno ljudstvo in vedno z novo dokazovali, kako resnično je rečeno v »Egmondu«, da je vera dostikrat le dragocena preproga, za katero se skrivajo hudočni naklepi in docim laži verno ljudstvo pred njo na kolennih, je pa prekanjeni ptičarji prevarajo... S svetohinstrom je nova stranka zukrivala svoje popolno pomanjkanje idealizma in svoj odpad od narodne ideje, a prikriti tega ni mogla. Vse njeni deli je merilo na to, podkopati fundamentalne, na katerih stoji hodočnost slovenskega naroda.

Taki stranki se narodno misleči človek ni mogel ukloniti tako stranko je bilo slovenskim nacijonalistom nemogoče hoditi in tako je ustanovitev klerikalne stranke pravzročila ustanovitev narodno - napredne stranke in njen pravi vodja je bil od prvega začetka in je še danes dr. Ivan Tavčar. On in njegovi simišljenci so s tem izpolnili samo svojo narodno in državljansko dolžnost, prav v smislu večnoročnih besed Herberta Spencija: Vsakega človeka dolžnost je, udeleževati se političnega življenja; kdor te dolžnosti ne izpolni, je kratkovid, nehvalezen in podel.

S trnjem in kamenjem je posuta pot, po kateri hodi narodno - napredna stranka. Ves cerkveni aparat dela že celih dvajset let, da bi narodno - napredno stranko ubil. Zamanj! Najprej je bila vera v nevarnosti. Mnogo let so klerikale s tem geslom izhajali, a pridobili niso ničesar. Vzeli so torej drugo orožje v roke: hujšali kmeta proti meščanu, vzbujali najnjužje instinkte ljudstva, a zopet niso ničesar pridobili. Poklicali so prej siloma v ozadju zadržanega dr. Kreka, da bi s socijalnimi nasprotji zatrpljali narodno - napredno stranko, a tudi ta poskus se ni obnesel. Končno so se lotili demokratiziranja vseh javnih uredov, upajoč, da na ta način izkopljajo narodno - napredno stranki grob. A zopet morajo sami sebe varati, kajti v resnici tudi na ta način niso niti posebnega pridobili. Klerikalizem je hotel zavojevati vso deželo, a danes ima vse vzroke, da glede na skrbjo v hodočnosti.

Te neuspehe uničevalne vojske klerikalizma je zaristili na rovaš dejstvu, da slovenska narodno - napredna stranka ni bila nikdar doktrinarna, nego vedno ljudska stranka, vsem stanovom pravična, vedno vneta in delavna za občini blagor in srečo in razumni napredek Slovensstva. Nikdar ni delala programov za daljnjo hodočnost, kakor jih delajo in zopet zametavajo klerikale, nego vedno le programe aktualnih vprašanj, ali takih, ki postanejo lahko vsak dan aktualni. Nikdar ni delala politike napitnin, nikdar politike spekulativnih lakajev, ki obračajo plašče vedno po vetro v višjih sferah, nego zmerom le pravično in pošteno narodno politiko in je zato tudi nepremagana in nepremagljiva.

Glavno politično delovanje dr. Tavčarja je bilo vedno v občinskem svetu ljubljanskem in v deželnem zboru kranjskem. Od leta 1884. je član občinskega sveta in vedno je v njem zavzemal odlično mesto. Od 1. 1909. je bil tudi podžupan. Deloval je v magistratnem gremiju in v odsekih, imel velike in važne referate in pri vseh vprašanjih je bila njegova beseda in njegova trezna sodba upoštevana.

V kranjski deželni zbor je prišel dr. Tavčar v času, ko takratni deželni predsednik baron Winkler že ni

imel na Dunaju nobene zaslombe več. Slovenska večina je delala takrat žalostno politiko. Dr. Tavčar in Hribar sta zavzela odločno narodno stališče in nepozabni so veliki boji, ki jih je bojeval dr. Tavčar zlasti za jezikovno ravnopravnost. Leta 1895. so se razmere v deželnem zboru močno izpremenile. Nova klerikalna stranka, ustanovljena na I. katoliškem shodu, ni pri volitvah dosegla tistega uspeha, kakor ga je pričakovala. Ohranila je samo mandata kmečkih občin, mestnega mandata ni dobila nobenega. V deželnem zboru so bile tri stranke, a nobena ni imela zase večine. Klerikale so bili v predločem zasedanju sporazumičeni in Nemci in uspeh tega je bil, da je bil iz cele zbornice izvoljen dr. Papež v deželnem odboru. Zdaj so poskušali klerikale obnoviti to zvezo z veleposestnikami, a spreteti Kersnik je posegel vmes in je njih načrt preprečil ter dosegel, da je prišlo do sporazumjenja med veleposestnikami in narodno - napredno stranko, vsled katerega je bil dr. Tavčar izvoljen v deželnem odboru. Ta zveza z veleposestnikami, toliko obrekovanu in politično izkoriscana proti narodno - napredni stranki, je ustvarila za več let stalne razmere v deželi, ne da bi bila slovenski stvari le količaj škodovala. Pač pa je nastal polom, čim se je klerikale posrečilo razbiti to zvezko, kajti od tedaj pridobivajo Nemci več in več in se utrijo tako, da so postali nevarnejši kakor kdaj poprej. Od premembe deželoborskega volilnega reda sem, je narodno - napredna stranka v deželnem zboru v manjšini. Narodno - napredna stranka je vedela, da jo volilna reforma potisne v manjšino, vedela je pa tudi, da kot ljudska demokratična stranka ne sme nasprotovati demokratiziranju deželnega zastopa in se je vsled tega udala, trdnio zaupajoč, da bo demokratiziranje deželnega zabora politično vzgojilo široke mase in potem v doglednem času naredilo konec absolutnemu gospodarstvu klerikalizma v deželi. Mnogo je deloval dr. Tavčar v deželnem zboru in v deželnem odboru. Pred klerikalno ero je imel v deželnem odboru občinski referat in oskrboval ga je s tako pravičnostjo, da v vseh letih, kar ga je imel v rokah, ni bilo slišati nobene pritožbe, pač pa ga je dolga vrsta občin imenovala za častnega občana.

Navzliec vsemu svojemu mnogostrušnemu delovanju si je ohranil dr. Tavčar mladostno svežost in svoje veselo srce. Vesel mož je bil vedno, ljubezniv in dober. O njegovem dobrotnem srcu in o njegovih dohribih rokah ve na stotine in stotine ljudi kaj povediti.

Nobena beseda ne more značajati dr. Tavčarja bolje osvetliti, kakor jo osvetljuje dejstvo, da ga ni iz lahka dobiti v javnosti delujočega moža, ki bi imel toliko iskrenih, zvestih in udanih prijateljev, kakor dr. Tavčar. Velik kot politični nasprotnik, ni nobenemu človeku na svetu sovražnik, kot prijatelj pa iskren, nemajno zvest in zanesljiv, prav po Ciceronovih besedah: In amicitia nihil fictum est, nihil simulatum, et quidquid est, id est verum et voluntarium.

Slovesno bo jutri dr. Ivan Tavčar inštaliran za ljubljanskoga župana. S seboj prinese ne samo temeljito poznanje razmer in potreb ljubljanskega mesta nego tudi vse svoje velike zmožnosti in najboljšo voljo za delo v blagor vsega prebivalstva, nego tudi iskreno ljubcenje doma in do njega stanovnikov. Po skoro poldragoletnem medvladju se začne v življenju mestne občine ljubljanskega dobra in mislimo, da govorimo iz srca vsakemu ljubljanskemu prebivalcu, če rečemo: Naj bo srečno, dolgo in blagoslovljeno županovanje dr. Ivana Tavčarja!

V svojem elementu.

Se predno so bile razpisane volitve v trgovsko in obrtno zbornico, so se pehali naši, trgovino in obrtnike volile te korporacije z lažmi in zavijanjem; sedaj pa, odkar vedo, da se vrše volitve že pričetkom drugega meseca, so zbesneli in se nahajajo v svojem pravem elementu.

Težko je dobiti na svetu še tako stranko, kot je S. L. S. Interesi posameznikov vladajo pri tej stranki, težnje mase pa so jim tuje in svetinja naroda teptajo v prah pri vsaki priliki in če tudi jim nese to le en sam vinar dobiček.

Nasmehniti se mora vsak poznavatelj naših javnih razmer, ko čita sladko ljubav »Slovenca« do slov. obrtnikov in trgovcev. Ti brezvestni ljudje, ki so ubili že toliko slovenskih trgovcev in obrtnikov s svojimi konzumi, upropastili cel legijon slov. knjemetov s svojimi falitnimi organizacijami, se upajo še stopiti pred oči prizadetih in jih prigovarjati, naj volijo edinole člane S. L. S. To je držnost, nesramnost in naravnost zasmehovanje prizadetih! Slovenski

člani se lahko začudenoma vprašajo, kaj so že storili s svojo politiko klerikalci zanje! Ničesar! In tudi nihče storili ne bodo! Slovenski klerikale je žakel brez dna; požira in požira, a poln ni nikdar. Naši klerikalci tudi nočejajo storiti za narod ničesar, ker vedo, da je njihova vlada odvisna edino od zaslepjenosti našega ljudstva! Zato mu tudi nikdar ne bodo dali prilike modernizirati se, temveč držali ga bodo v temi in prodali v tej temi! Napredek ljudstva je v temi zvezki s propadom klerikalizma in zato se mora po klerikalnem računu vsak narod duševno ubiti! In to hočejo tudi naši klerikalci!

Ozrite se slov. trgovci in obrtniki na delo klerikalov, poglejte, koliko in kaj so storili že za slovenski volkarat! Kaj so storili za našo trgovino; kaj so obroti? Nič in stokrat nič! Ali so šli kdaj v boj za vaše težnje? Ali so storili v vašo korist le en koral? Ali so vam pomagali na ta ali drug način v času splošnih trgovskih kriz? To so tisti klerikalci, ki imajo moč celo dežele v rokah, ki zastopajo v deželnem in državnem zboru interese celega naroda, torej tudi vaše! To so tisti ljudje, na katerih visi blagostanje Slovencev, in kaj so še storili v vaš blagor? Ničesar! Nič!

In danes prihajajo zopet k vam, da vam zatrjujejo svetohinsko svojo ljubezen, da vas spominjajo onih »velikih« zastug, ki jih imajo za vaš stan! In glej! Res - milijoni so bili v deželi, vsi so se »porabili za naroden, to se pravi ljudske namene« in obrtniki ter trgovci so služili poleg! A kdo so bili ti obrtniki? Domačini! Slovenci!! Tujel!! Vse boljše zaslužke so dobili tujci, domačinom so se smele cediti le sline! Vi sami ste občutili to in slovenska napredna javnost je vedno ogorčeno protestirala proti tem škandaloznim razmeram. Vi ste bili oni trpeči del slov. naroda, ki je smel prejemati le batine in zapostavljanje! Kdaj so vam dali črnulj zasluga! Ne in ne; zato ker ste domačini, ker ste Slovenci in »slavna Slovenska, oziroma celo Vseslovenska ljudska stranka« pozna le svoje pristaše in našemu narodu sovražne tuječ!

Ne samo z besedo, temveč z vsemi silami bodo šli klerikalci v boj za vaše strokovno institucijo! Posluževali se bodo vseh nasilnosti, da vam uničijo. Jadrali bodo v svojem elementu! Streti hočejo naše stebre po slovenski deželi, narodne in gospodarske spore in razbiti zadnji up k boljši hodočnosti in samoosvojiti! Na vas je vrsta, obrtniki in trgovci, da strete na mah in za vselej klerikalne nakanke in pokaze S. L. S. vrat! Pojdite v boj za napredne in svobodne ideje in zadajte prvi udarec obolemu klerikalizmu, da padete v interesu cele Slovenije pasti že skoro mora!

Štajersko.

Dež. zbor. Med vloženimi predlogami se nahajajo poročila dež. odbora o upravi deželnih fondov leta 1910, računski sklep dež. odbora za isto leto, proračun za l. 1912, začnški načrt o regulaciji učiteljskih plač (predlog Hofmann-Wellenhoff), prošnja trga Ljubno za pobiranje stavbnih taks, prošnja za delitev občine Sv. Jakob v Slov. gor., prošnja trga Marnberga za prispevek k stavbi vodovoda, prošnja za deželni prispevek k železnici Ljutomer-Ormož, vodoprovni zakon, prošnji za deželni prispevek k gradnji brezinskega in duplješkega mostu, poročilo deželnega odbora o ustanovitvi 8 nemških in o neustanovitvi predlaganih 3 slov. meščanskih šol in sicer v Št. Juriju ob J. žel., Trbovljah in Zalcu, poročilo o podprtavljenju šolsk. nadzornikov in prošnja za ustanovitev dež. vzdorne vinograda za šoštanjski okraj. Druge predloge zadevajo nemški del dežele, zlasti pa uredice finančne in graški mestne uprave. Socijalisti so vložili svoj običajen predlog za uplavijo splošne, tajne in enake volilne pravice.

Deželni proračun za l. 1912 izkazuje skupnih potrebuščin 37.711.503 kron; pokritje 21.245.649 K in primanjkljaja 16.465.845 K. Na posamezna poglavja proračuna se razdelijo te številke sledče: deželno zastopstvo: potrebuščine in primanjkljaj 104.000 K; deželna uprava: potrebuščina 969.320 K, pokritje 133.378 K, primanjkljaj 835.942 K; policija: potrebuščine 640.057 K, pokritje 235.050 K, primanjkljaj 405.007 K; kultura: potrebuščina 2.838.601 K, pokritje 822.287 K, primanjkljaj 2.016.314 K, uk: potrebuščina: 14.923.409 K, pokritje 7.483.660 K, primanjkljaj 7.439.749 K; dobrodelni in zdravstveni fondi: potrebuščina 13.557.690 K, pokritje 8.974.890 K; aktivne in pasivne obresti: potrebuščina 1.527.641 K, pokritje 719.798 K, primanjkljaj 807.843 K; prispevek za obrtnopospeševalni sklad 30.000 K in za pokojninski sklad 422.709 K. L. 1910 je črtal deželni odbor v pro-

računu različnih postavk zal. 700.000 krom kakor kaže računski zaključek. Za l. 1911 še številke niso znane.

Naš dež. šolski svet in nemški »Volkarat«. Piše se nam: Ni menda tajnost, da e. kr. dež. šol. svet štajerski ne postopa vselej tako, kakor bi moral kot vrhovna šolska oblast dvojezične dežele, ter da često marsikaj v krewe, kar naravnost nasprotuje objektivnosti, katero bi vendar že radi lastnega ugleda — kolikor toliko moral kazati. Taka oblast bodi nepristranska ter se ne udinjava vplivu kake politične klike, kakršna je na Štajerskem zloglasni nemški »Volksrate«, ki se zlasti briga za slovenski del Štajerske, kjer že kar ko mandira ob nameščanju raznih učiteljskih mest ter je pravzaprav on odločajoč pri teh imenovanjih. Temu v dokaz imamo več slučajev izza zadnjih let in lahko postrežemo naši javnosti s tistimi! Ali ni skrajno žalostno, da se dogajajo take stvari ter da jih salvira e. kr. dež. šol. svet! Nedavno ste omenili v cenj. svojem listu, da je nadučitelj v Loki pri Zidu mostu, M. Iglar, dobil za šolsko leto 1911/12 dopust, da »područuje« slovenščino na nemških zavodih v Celju. — Pane Pražak, alias Praschak, vodja nemške mestne meščanske šole, v svoji pangermanski domišljrosti trpi poleg sebe ljhudi sebi enake zmožnosti in značajnosti: in tako je prišlo, da je kot njemu vrednega vrstnika izvolil si velikega »Nemeča« Iglarja kot učitelja slovenščine v Celju. Pri tem seve mu je priskočilo v pomoč la bella compagnia »dr. Delpin, Markl & consorts« ter povzročila, da je naš vele-slavni dež. šol. svet k vsemu izrekel svoj »Amen« ... Če pomislimo, kako zelo rigorozno postopa sicer naš dež. svet ob podelejanju dopustov učiteljskim osebam na ljudske šolah, potem je slučaj Iglar pač vreden, da se javno registrira ter pribije kot eksemplar, kako »nepristransko« postopa oblast, ki naj bi vrnila objektivno svojo — dolžnost.

Iz Šmarja pri Jelšah. (»Dobročoučni Slovenia«) V ljubljanskem »Slovenec« čitamo sledče: »V Št. Stefanu pri Šmarju se vršijo 18. t. m. občinske volitve. Liberalci bodo skušali občino s sleparji dobiti v svoje roke. S. K. Z. na krov!« No — 18. t. m. že gre lahko S. K. Z. pri Sv. Stefanu na krov, ker ta dan sploh — volitev ni. Občinske volitve pri Sv. Stefanu se najbrže ta mesec se sploh ne bodo vršile, ker so v občini sedaj vladajoči klerikalci pri stvari volilnega imenika tko sleparji, da je moralno na pritožbo tamošnjih naprednjakov posredovati celjsko okrajno glavarstvo! Še predzadnji dan reklamacijskega roka ni bil volilni imenik dogovoren! To kričanje o »sleparjih liberalcev« nas spominja na onega, ki je kradel in potem sam najglasnejši vpliv: »Držite tata!« Sploh pa se nam zdi, da je »Slovenec« svojo notico kar posnel iz kake prastare številke »Nar. Lista« — volitve so bile namreč izvirno res določene na 18. januarja — in potem kar sam obdolžil naprednjake sleparjev. Kot branitelj katoliške vere in ligurijske morale se tako verno drži reka: Nemo prae sumut nisi bonus.

Neodvisna nemška krčansko-socijalna stranka se je ustanovila minuli ponедeljek v Gradeu. Ustanovitev je v prvi vrsti naperjena proti Hagenhoferju in njegovim konservativnim pristašem. Za načelnika nove klerikalne stranke je izvoljen drž. posl. pl. Pantz, za podnačeljnika pa drž. posl. Neunteufel in dež. poslanci Schwab. Vrh udeleženja je vstopil v stranko že dež. posl. Kanzler. Schwab in Kanzler sta že izstopila iz dosedanjega skupnega nemškokerikalnega kluba v deželnem zboru. Hagenhofer je odgovoril na izstop s tem, da je njegov klub sklenil odreči Schwab-Kanzlerjevim interpelacijam in predlogom v dež. zboru podpis. Hagenhoferjev klub že steje 17 mož. Nova stranka ima veliko pristašev v zahodnem delu Zg. Štajerskega. Glede duhovščine

prihajali in odhajali, nihče pa ni prisel v zbornico, saj je bilo na vhodnih vratih z debelimi črkami napisano, da ni več nobenih vstopnic. Seve, ker je imela vse vstopnice ena edina oseba, ki jih pa ni imela komu razdati. Računalo se je pač na to, da bo »nase dobro verno ljudstvo« prihitelo v vseh strani dežele, da dejansko izkaže svojo udanost svojemu voditelju s številno udeležbo pri prvih deželno-zborski seji. Za to »naše dobro verno ljudstvo« so bile rezervirane vstopnice. Toda njega ni bilo! Ne moremo za to, da so postali vsled tega gotovi gospodje tako zelo nervozni, da se celo videli strahove. Ne moremo za to, ako so gospodje v tem razpoloženju čitali v »Narodu«, kar v njem ni bilo zapisano: »sova je zaskovikala, čuje se mrmranje pogrebcev, stranka pada v brezmejni nič... brrr... mraz... strah... groza.« Gospodje pri »Slovenecu« so ocividno bolni, tako bolni, da že fantazirajo. No, vendar je tudi v fantazijah kos resnike...

+ Opsovali smo prevzetenega knezoškofa, in sicer nečuveno, tako piše v silnem ogorčenju včerajšnjem »Slovenecu«, Bog nam grehe odpusti, toda tega velikega smrtne greha se nismo zavedali. To le smo zapisali: »V trenotku, ko je dr. Šusterič sprejemal čestitke barona Schwarza, se je za njegovim hrbotom pojavila koščena postava škofa Antona Bonaventure. Zdelo se je, kakor da bi se poleg Šusteriča pojabil rdeči Mefisto...« Ali je to psovjanje? Suga konstatacija je, kar se je res zgodilo. In že škofov pojav nepravil na nas vtisk, kakor da bi videl pred sabo Mefista, ali je to kaj tako strašnega. Koščena postava, zavita v bagnerordeč plastični kapico, takšnega smo si pač navajeni predstavljal, če je to prav ali ne, ne vemo, — Mefista. Sicer pa se nam zdi, da »Slovenec« gospoda ni toliko razburzljiva radi Mefista, kakor zaradi rdeče barve. Toda v tem oziru nam dela gospoda veliko krivico, zakaj tako govoriti, kakor je zlobec v peku, nam niti v sanjah ni prišlo na misel, da bi s pojmom rdeč aludirali na kakršnoki bukvice. Bog ne zadeni, tako zlobni pa nismo, nak! Takisto je krvivo, ako se nam očita, da smo v svojih poročilih o dveh zadnjih deželnozborskih sejah »oklali« poslanec. Prosimo vas, ali se pravi koga oklati, ako se zapiše: »Kobi in Košak sta pridušeno zaklicala Živio, Ravnikar in Dular pa sta zapisokala!«

+ Klerikalno - poljska sodba o slovenskih klerikaleih. Znana poljska revija »Świat Słowiański«, list, ki jo po dr. L. Lenartu v najtesnejših stikih s slovensko klerikalno stranko, piše v svoji prvi letosnji številki med drugim to - le: »Po prejšnjem volilnem redu niso imeli slovenski klerikalci nobenega vpliva na mestno upravo v Ljubljani. Naprednjaki so bili absolutni gospodarji na magistratu — toda v mestnem občinskem svetu ni bilo tudi niti enega Nemca! Znamenom, zlomili napredno nadvlado, so slovenski klerikalci poskrbeli za takšen občinski volilni red, ki je njim samim pripomogel do večjega vpliva na magistrat, a obenem spravil v občinski svet tudi Nemce. Seveda so se o tem pravocasno sporazumeli z Nemci. Bodčnost pa pokaže, ako niso slovenski klerikalci s tem zagrešili greh, in sicer težak greh, ker so se dači predaleč zavesti v svoji strankarski politiki. Iz boja dveh slovenskih strank se lahko sedaj koristi — tretji, to je Nemci...« Saka loquuntur!

+ Po vrsti. Kdo je še patriot v Avstriji? Ce je verjeti gotovim listom, smo v naši državi sami veleizdajalci in iridentisti. Leta sem smo bili veleizdajalniki vsi narodni in nedovisni elementi na slovenskem jugu, včeraj so bili proglašeni za prekučne in nevarne revolucionarje slovenski in hrvatski klerikalci, danes pa so prišli na vrsto tudi že Poljaki. Po vrsti torej, kakor hiše v Trstu! Danes nam došli »Deutsche Volksblatt« namreč piše: »Poljaki so imeli v Avstriji gotovo zlate dneve. Z odprt roko je darovala država galiski deželi neštete milijone, katerih so se okoristili Poljaki sami, ker to deželo samo ti upravljajo. Kar se nahaja blagostanja in kulture v tej deželi, za vse to se imajo Poljaki zahvaliti zapadu. In vkljub vsemu temu se je vsepoljska agitacija, ki neguje, kakor je priznal grof Stadnicki, »idejo neodvisnega poljskega kraljestva«, v Galiciji ne samo močno razvila, marveč je pritegnila nase tudi konzervativne elemente... Kaže se torej, da bo tudi tu treba močne roke, ki bo Galicijo krepkeje prikovala držav!« — Res, pestra je ta »veleizdajniška« družba: Srbija, narodni Hrvatje, Čehi, napredni Slovenci, hrvatski pravaši, slovenski klerikalci, Poljaki, zares pravi kaleidoskop. Nikjer nobenega patriota več, sami veleizdajalci, revolucionarji in iridentisti, v rajskih višavah nad to sodrgo pa stoje kot idealni avstrijski patrioti in zvesti podaniki trona in cesarja oni — romar-

ji na Bismarckov grob — Nemci! Da, tako je!

+ Nikdar jim ni prav. Idrijski klerikalci se hudujejo v »Naši Moči«, da nismo obelodanili letosnjih Oswaldovih rekurzov proti proračunu idrijske občine za leto 1912; lansketo pa jim zopet nismo ustregli, da smo priobčili doslovno Oswaldove pritožbe. Tako smo res v zadregi, kdaj naj zadovoljim idrijske klerikalce. Da ne bo klerikalna jeza prevelika, popravimo zamujeno in se prav na kratko ozrimo na letosnje pritožbe idrijskih klerikalcev. Zanimivo je predvsem to, da je katehet Oswald sam vložil priziv proti dijakom podporam, dočim je za druge točke svoje duhovite pritožbe dobil še nekaj podpisov, pa že prav malo, saj se mu tovariši-pritožniki krčijo od leta do leta, tako da nazadnje nategne sam vztrajati pri svoji hudonosti in zlobnosti proti napredni idrijski občini. Druga zanimivost je, da trgovci Fran Gol, Albina Treven, trgovnik Nagode in čevljar Bratina reknirajo proti podpori obrtno nadaljevalni šoli, dasi je ta šola prav vsled otvoritve trgovskega tečaja zala v finančne stiske. Klerikale predpostavlja strankarske namene svojim stanovskim! Neimovit napreden obrtnik ne ugovaria zvišanje podpore za nujno potrebno šolo, pač pa store to na Oswaldovoovelje klerikalni bogataši. Če se bo na klerikalno pritožbo črtala še občinska podpora šoli, tedaj se bo pač šola morala po klerikalni zaslugi opnstiti, kajti iz nič še klerikalni »zgornji« nič ne napravijo. Ne vemo pa, kako se bosta v tem slučaju nogledala Oswald in recimo Šabec. Tretja zanimivost je, da so klerikalci s svojim rekurzom zasegli tudi malerkostne razne troške, katerim so dosedaj prizanašli. Res interesantno, da klerikalci ne privoščijo socijalnodemokratičnemu županu niti 100 K raznih troškov, dasi so ga sami pomagali postaviti na županski stol in imajo v odselkih popolno kontrolo o porabi občinskega denarja. Lansko leto so prav klerikalci moralni biti hvaležni, da je bilo nekaj postavk med raznimi troški. Toda Oswald niti lastnim pristašem ne privošči podpor iz občinskih sredstov. In facit Oswaldovih rekurzov! Precejšnji troški za razne obravnave pred upravnim sodiščem, občina ni dobila lepih tisočakov in več dela v pisarnah občinskega urada in dejelnega odbora. Za take usnehe pač ni treba biti Oswaldu ponosen. Bilanca njegovih rekurzov je daleč pod ničo.

+ Gospodje občinski svetniki ljubljanski se vljudno prostojo, da pridejo k inštalaciji gosp. župana dr. Ivana Tavčarja ne v frakih, marveč v črnih salonskih suknjih in s črnimi kravatami.

Iz Šmartna pri Litiji smo sprejeli to - le brzjavko: Slava Beli Ljubljani in njenem novem županu dr. Ivanu Tavčarju. Ob naprednem ljubljanski trdnjavi se bo razbila klerikalna sila! Naprednjaki.

Prvi veslovenski kongres za ljudsko zdravje. Na podlagi sklepov prvega veslovenskega zdravniškega shoda v Sofiji vrši se od 28. do 31. maja t. l. pod predsedstvom akademika prof. Vladimira Mihajloviča Behtereva v Peterburgu prvi veslovenski kongres za ljudsko zdravje. Razprave kongresa obsegajo bodo naslednja vprašanja: I. oddelek. Splošna medicina. 1. Splošna medicina in zdravniški shodi. 2. Medicinska znanost in praktika v boju s kugo in kolero. 3. Zdravstveno nadzorovanje šol. 4. Znanstvena izobraževanja. II. oddelek. Fizična vzgoja. 1. Fizična vzgoja otrok v šolski in predšolski dobi. 2. Fizična vzgoja slovenskih žen. 3. Kulturno zedinjenje Slovanov potom turistike in izletov. 4. Znanstvena podlaga sokske gimnastike. III. oddelek. Družabna nравnost. 1. Boj proti brezdejju. 2. Boj proti draginji živil. 3. Boj proti otroškim zločinstvom. 4. Boj proti samomoru. 5. Zavarovanje delavev proti nezgodam, boleznim in invaliditeti. 6. Boj proti prostituciji. IV. oddelek. Pedagogija (nrvastveni in etični razvoj otroka). 1. O enotnem načrtu pedoloških raziskovanj. 2. Pomožne šole za zaostale in duševno manj razvite otroke. 3. O zbljanju Slovanov na polju prosvete in sole. — S kongresom je zvezana občigjenska razstava. Klan kongresa more biti vsakdo, ki sodeluje pri naučnih, znanstvenih in družabnih organizacijah. Dočim plačajo člani iz Rusije 8 rubljev članarine, je zunanjim članom udeležba prosta. Udeležni naj naznanijo organizacijskemu komiteju, Peterburg, Simeonova ulica 11 svojo narodnost, ime in poklic (pošljeno naj vizitko). Predavanja vrše se v vseh slovenskih jezikih. Referate je uposlati najdalje do 28. aprila t. l. Na razgovor pridejo lahko tudi drugi imenovani referati, toda šele koncem po programu določenih razprav. Po končanem kongresu vrše se izleti. Kdor želi vpogledati natančni statut kongresa, mu je na razpolago pri predsedstvu društva zdravnikov na Kranjskem.

— Izrebanji poročali. Za prvo letosnje porotno zasedanje, ki se prične 26. februarja so izrebanli sledoči porotniki: Glavni porotnik: Leop. Bürger, trgovec v Ljubljani; Ivan Boria, posestnik v Žirih pri Idriji; Franc Benkovič, posestnik in gostilničar v Blagovici; Miha Cerne, hotelir na Mlinu pri Bledu; Ivan Dacha, posestnik in gostilničar v Ljubljani; Ivan Deisinger, trgovec v Škofji Loki; Anton Dolžan, posestnik v Predlugu pri Radovljici; Franc Golob, trgovec in posestnik v Ljubljani; Alojzij Hafner, mesar v Škofji Loki; Franc Jamnik, posestnik in gostilničar v Ljubljani; Anton Jelene, posestnik na Brodu pri Litiji; Franc Jezeršek, pek in posestnik v Novem Vođmatu; Valentijn Jager, gostilničar in posestnik v Št. Vidu nad Ljubljano; Josip Lenč, posestnik in gostilničar v Ljubljani; Anton Litija, posestnik na Brodu pri Litiji; Franc Majer, posestnik v Brezovici pri Berovnici; Josip Planek, posestnik in gostilničar v Ljubljani; Ivan Počivalnik, posestnik in mesar v Ljubljani; Karol Premrov, posestnik in gostilničar na Vel. Ubeljskem pri Senožečah, Franc Perušek, trgovec in posestnik v Podeberki pri Ložu; Franc Papler, posestnik in trgovec v Deslovcu pri Radovljici; Adolf Rečič, barvar in posestnik v Ljubljani; Filip Rudolf, posestnik na Crnem vrhu nad Idrijo; Henrik Sadnikar, jermenar v Ljubljani; Ivan Širk, posestnik in mesar v Ljubljani; Jakob Sonec, posestnik v Ljubljani; Franc Starc, posestnik in sobni slikar v Ljubljani; Andrej Saban, trgovec in posestnik v Ljubljani; Feđo Šphar, posestnik in trgovec v Šentpetru pri Postojni; Ferdo Sekovanič, trgovec na Bledu; Rudolf Tenente, trgovec, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Andrej Verhovec, posestnik v Ljubljani; Vincenc Vlček, pek v Tržiču; Franc Zeleznik, lastnik agenture v Ljubljani in Andrej Žnidarič, tovarnar v Ilirske Bistrici. Za namestnike glavnih porotnikov so izrebeni: Ivan Flezar, posestnik in gostilničar; Josip Koprivc, posestnik in mesar; Jurij Kocar, posestnik in klepar; Jernej Ložar, gostilničar in krojač; Franc Mazzi, potnik; Josip Mihelič, trgovec; Franc Oblak, posestnik in prevoznik; Simen Praprotnik, posestnik in mizar in Matevž Buh, posestnik, vsi v Ljubljani.

— Uradne ure pri e. kr. davčni administraciji v Ljubljani. C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani je trgovski in obrtniški zborci na njenem predmetno vlogo naznani, da se e. kr. davčni administraciji v Ljubljani dovoli od 1. februarja t. l. naprej dolčeti uradne ure od 8. dopoldne do 2. popoldne. Napravilo se bo nadalje v večji orientacijsko kazalo za urad ter vložna skrinica za vlaganja raznih prijav in vlog.

Iz Kandije: Pri občinski volitvi je Štamburjev protikandidat g. Jože Košiček dobil v podobeni Kandija velikansko večino glasov. Štamburja ni bilo zastonj strah pred volitvijo, saj je že naprej videl konec svoje vlade. — Košiček pride sedaj v posev kot županski kandidat in je večno unanja na njegovo izvolitev, ker je v obširni občini zelo priljubljen.

Iz uradnega lista. Pri e. kr. okr. sodišču v Kočevju se bo 6. februarja 1912 na javni dražbi prodala hiša št. 35 z zemljiščem vred v Kočevju zemlj. vl. 468, cenjena na 6000 K. 5. marca 1912 pa hiša št. 6 z zemljišči vred. zemlj. vl. 6, katastrske občine Trava, cenjena na 5510 K 14 v.

Elektroradiograf »Ideal«. Danes v petek, dne 19. januarja: Specialni večer s sledcem sporedom: 1. Brügge na Flandrske. (Naraven posnetek v barvah.) 2. Podzemski plini. (Lepa drama.) 3. Viharji. (Ameriška veselija v barvah.) 4. Mirko je zaljubljen. 5. Pod zvezdnatim obokom. (Čudovita drama.) 6. Piečke enovprežnik. (Velekomerno.) Jutri v soboto, 20. januarja 1912: Satirična tragikomedija. V tork, 23. januarja: Izkravek. (Senzačijska učinkovitost Nordiskfilm Co.) — Pripravljajo se »Denar« z gdč. Lilly Beck, priljubljeno igralko iz »Morfinistov«.

Izmisljen napad. Pred nekaj dnevi je napravil nek delavec pri mestni policiji ovadbo, da je bil dne 13. t. m. ob 8. zvečer, ko se je vračal domov v Rožno dolino, v bližini vile Košenina napaden od neznanega moškega, kateri je prišel iz Tivolskega gozda. Neznanec je zahteval od njega denar, drugače ga ne pusti naprej. Le-ta ga je pa zgrabil za vrat, nakar ga je napadalec udaril s tako močjo po nosu, da se mu je obliča kri in ga je moral takoj izpustiti. Nato mu je neznanec segel v žep in mu vzel tedenski zasluzek v znesku 19 K. Policija je takoj o zadevi začela poizvedovati in dognala, da je ovaditelj isti večer v neki žganjarji popival. Po poti domov je pa padel v jarek in se na nosu poškodoval. V strahu, kaj bo žena rekla zaradi zapravljenega denarja, ki je izmisli napad in to pozneje na policiji priznal.

Delavske gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 25 Bulgarov, 6 Slovencev in dva Hrvata. Is Amerike pa je prišlo 12 Hrvatov.

Izbilib je čevljarski mojster Adolf Satler denarnico s srednjo svoto denarja. — Ga. Marija Stranova je izgubila črn dežnik. — Neka gospodiča je izgubila belosiv klobuk.

Našla se je manjša svota denarja. Dobila se v trafiki »Pichler« na Kongresnem trgu št. 3.

Društvena naznanila.

»Sokol I.« v Ljubljani ima jutri v soboto 20. t. m. ob 8. zvečer v gostilni pri Jerneju Sv. Petra cesta št. 87, svoj občini zbor.

Plesni venček »Podružnice Ljubljana I. avstrijskega društva državnih uslužencev, ki se vrši jutri v soboto v veliki dvorani »Narodnega doma« utegne postati, sodeč po do sedanjih pripravah vsestransko zaveden. Odbor nas naproša, da objavimo, naj vsak, ki morda vabila ni prejel, to blagotvorno oprosti, ker se pri tolikem številu razposlanih vabil to lahko pripeti. Vstop je dovoljen tudi brez vabil in je tem potom vsak najvjudnejše vabljeno. Ker svira godba našega domačega pešpolka št. 17 pod osebnim vodstvom kapelnikovim praporčamo priredbo najtopleje obilnemu posetu.

Odbor »Društva slov. trgovskih potnikov« ima sejno v soboto, dne 20. t. m. ob polu 9. uri zvečer v društveni sobi hotela »Ilirija«, kateri se gg. odborniki vladljuno vabijo.

Planinski ples dne 3. februarja v Narodnem domu v Ljubljani se vrši kot ljudska veselica v vseh dvoranah ljubljanskega Narodnega doma. Za okrepčila in odpocitek bodo pa na razpolago tudi vsi stranski prostori. Velika dvorana, kjer bo sviral glavni oddelek Slovenske Filharmonije, bo prirejena samo za plesišče. V njenih stranskih prostorih se postavi 5 paviljonov: za evetlice, kavarno, slasčičarno, buffet in vinarno. Malo dvorana in njeni stranski prostori so dolčeni za odpocitek. Tam bodo 3 paviljoni: za šampanjec, buffet in vinarno. Prostori Sokolske telovadnice so v glavnem namenjeni za ljudske večlice; sviral bodo tukaj drugi oddelek Slovenske Filharmonije; priredi se večno plesišče, a poskrbljeno bo tudi za odpocitek pri pogrenjenih mizah (osobito na obeh galerijah), pod galerijama pa bodo 4 paviljoni: za evetlice, kavarno, buffet in vinarno. Planinski ples bo torej res največja v najsijajnejša prireditev letosnjega predstav.

Veseljeni odsek mornaričnega društva imel je včeraj svojo zadnjo sejo. Iz poročila odbornikov je bilo posneti, da bo jutrijšnji mornarični ples ena najlepših in najlegantnejših prireditve letosnjega predstav, ki bo običajno nudila marsikatero prijetno iznenaditev. Udeležba bo izredno živahnja in bo na mornaričnem plesu po mnogih letih znotr enkrat zbrana vsa ljubljanska družba.

Skofški dilettanti ponove v nedeljo, dne 21. januarja 1912 se enkrat in zadnjič veslojigro »Brat Martina«. Ljubljanski naše prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda se vabijo, da se v čim večjem številu odzovejo rodoljubni prireditvi. Ker je tudi zveza vlagov dobra, je pričakovati mnogobrojne udeležbe. Za posrežbo bodo dobro poskrbljeni! Torej v nedeljo vsi na Škofljico, da počakate vaš narodni čut!

»Sokol« na Bledu ima svoj redni občni zbor dne 21. januarja ob 4. uri popoldne v Gradu pri Sekovaniču.

Dolnjskega pevskega društva na občnem zboru 10. t. m. voljeni odbor se je konstituiral sledče: Predsednik: dr. Fr. Ivančič, podpredsednik: Jos

so vranjaste naramnice, okrašene z vezenimi evelicami. V katalogu so zapisane pod imenom »Rossinijeve naramnice«. Toda Rossini jih ni nikdar nosil Dobil pa jih je na čuden način. Poslala mu jih je navdušena častilka ter v priloženem pismu objavovala, da mu jih ne more osebno prinesi in pripeti sama. Poznala ni nikdar slovitega komponista. Vendar darovalka ni dvomila, da mu bo njeeno dario ugajalo. Toda te naramnice so bile pač namenjene idealnemu Rossiniju, ne pa resničnemu ter so bile prekratke. Vendar je te naramnice shranil in danes paradirajo v muzeju. Znamenje, zakaj vse so muzeji dobri.

Telefonska in brzjavna poročila.

Enotni češki klub.

Dunaj, 19. januarja. Komisija Enotnega češkega kluba se je danes sestala, da se posvetuje o taktiki češke delegacije v prihodnjem državnoborskem zasedanju.

Ponesrečeni socijalno - demokratični poslanec.

Dunaj, 19. januarja. Rešilne ekspedicije, ki so odše iskat poslanca Silbererja so se vrnila, ne da bi ga bile našle. Gotovo je, da je Silberer ponesrečil.

Nuncij Bavona.

Dunaj, 19. januarja. Nuncij Bavona leži še vedno v agoniji.

Dalmatinske železnice.

Budimpešta, 19. januarja. Ogrska vlada se je včeraj definitivno odločila za vzdržanje pogodbe glede gradnje dalmatinskih železnic ter je določila stroške za zgradbo teh železnic s 104 milijoni kron. Tekom enega tedna bo baje besedilo pogodbe koncipirano in pogodba podpisana. 60% dobika dobi budimpeštanska komercijska banka, 40% pa banka »Unione«.

Kabinet Milanović.

Belgrad, 19. januarja. V vladnih krogih izjavljajo, da kabinet Milanović ne bo odstopil, dokler ne dobi nezaupnice od skupščine in se tudi ne bo ogibal boja s svojimi parametarnimi nasprotniki. Klub temu pa upa opozicijo, da pade vlada že drugi teden.

Izprememba v angleškem poslaništvu na Dunaju.

Berlin, 19. januarja. »Tägliche Rundschau« poroča iz diplomatskih virov, da bo angleški poslanik na Dunaju, Cartwright, še to leto odpeljan in prestavljen na drugo mesto. Dunajska vlada je že pred meseci dala razumeti angleški vladi, da želi izpremembo v poslaništvu.

Iz turške državne zbornice.

Carigrad, 19. januarja. Včerajšnja seja državnega zbora je bila tako živahnata. Med drugim branjem rekrutnega zakona se je vnela zelo ostra debata, med katero je prišlo med predsednikom in Grkom Büsios do ostrega spopada. Predsednik je odvezel Büsios besedo in mu je zagrozil, da ga bode vrgli iz zbornice. Büsios se je približal predsedniški mizi in je začupal predsedniku: »Kmalu bom videli, ali boste vime iz zbornice vrgli ali jaz vas. Opozicija je odločno obsojala nastop zborničnega predsednika.«

Carigrad, 19. januarja. Turški državni zbor je bil razpuščen. V kratkem se vrše nove volitve. Novi parlament se sestane čez 3 mesece. Pri razpustu zbornice so bili poslanci popolnoma mirni. Slišati je bilo samo nekaj klicev: »Živelo ljudstvo!«

Imenovanje turških uradnikov v Tripolisu.

Carigrad, 19. januarja. Uradni list v Carigradu razglasja včerajšnje imenovanje župana v Džebel i Gharbi v vialetu Tripolis Mussasa za mutesarifa. Dalje so imenovani razni domaći notabli za kajmakane v tripoliških okrajih Newa, Hirbaa, Urfebe, Misrata, Zani, Gurai in Assisie.

Trozveza.

Rim, 19. januarja. Kakor se govori v dobro informiranih političnih krogih, pride nemški tajnik Kiderer-Waechter brez dvoma kot odpolancem nemškega cesarja v Rim v stvari, ki je baje za svetovno politiko zelo važna. Listi pravijo, da je ta obisk najboljši dokaz za neomajnost trozvez.

Rim, 19. januarja. V političnih italijskih krogih pripisujejo obisku nadvojvode Leopolda Salvatorja pri vojvodi Avarna, italijskem poslaniku na Dunaju, velik pomen. Politični krogi sodijo, da je pri tej priliki prišla na razgovor tudi trozveza. Ker obišče v kratkem tudi nemški državni tajnik Kiderer - Waechter italijskega zunanjega ministra San Giuliana, so politični krogi mnenja, da je obnovitev trozvezne v principu že sklenjena.

Volitve na Nemškem.

Berlin, 19. januarja. Pogajanja med frakcijami desnice glede očijskih volitev so bila brezuspešna. Centrum je izjavil, da nima interesa na nadaljevanju konferenc, ker nacionalni liberalci ne marajo priznati nikakršnih konesij. V poslanskih krogih računajo s tem, da bo v državnem zboru 120 socijalnih demokratov.

Maroški protektorat.

Pariz, 19. januarja. Včeraj se je sešel v palači Elysée ministrski svet, ki je sklenil na predlog zunanjega ministra, finančnega in vojnega ministra, da se ustanovi medministrska komisija, ki bo imela nalogo posvetovati se, kako naj se organizira protektorat maroški. Ta komisija bo sklicana pod predsedstvom francoskega poslanika v Tangerju v palači zunanjega ministrstva.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 19. januarja. V polednjek se nadaljuje v cikrskem državnem zboru debata o brambski reformi. Opozicija namerava nadaljevati s tehnično obstrukcijo. K sejam državnega zabora pride tudi zopet ministriški predsednik Kuhen.

Bolgarska četa.

Solun, 19. januarja. Neka bolgarska četa se je umaknila zaradi hudega mraza v vas Bozovici. Turško vojaštvo je vas obkolilo in vnel se je med četaši in vojaštvom hud boj, v katerem sta bila dva Bolgara ustreljena in več Turkov težko ranjenih.

Bulgari so zabolili tudi v Ikega župana. Od meje javljajo, da prihajajo vedno nove bogarske čete na Turško. Brzovlak v snegu.

Inomost, 19. januarja. Na progi Dunaj-Inomost je obtičal pri Fieberbrunnu brzovlak. Ponoči je sneg pokril brzovlak popolnoma tako, da ga iz snega ni videti. Ves promet na tem delu proge je ustavljen.

Volitve na Nemškem.

Berlin, 19. januarja. Nacionalni liberalci na Westfalskem so sklenili s centrom volilni kompromis.

Umor v Berolini.

Berlin, 19. januarja. K umoru zakonskih Schulze in njih hčerkje poročajo, da se policiji klub marljivemu zasedovanju ni posrečilo do sedaj najti skoro nobenih sledov zločincov. Roparji so odnesli za več tisoč mark dragocenosti.

Kavkaški ropar.

Petrograd, 19. januarja. Oblasti so artilirevale kavkaškega kneza Macutadze, ki je s tongškimi četami ropal in moril po Kavkazu.

Zenska enakopravnica.

Christiania, 19. januarja. Zbornica je sprejela predlog, s katerim se dajejo ženskim popolnoma enake pravice kot moškim tudi v državnih uradih. Izključene bodo ženske samo od ministrstva, duhovskega stanu, diplomatskih in konzularnih služb in vojaških dostenjanstev.

Rusi v Perziji.

London, 19. januarja. Rusi so zasedli mesto Mešed v Perziji z 2000 možmi in več topov.

Pri sankanju.

Saibuš, 19. januarja. Nadvojvodinja Marija Terezija se je pri sankanju ponesrečila, ter dobila zlasti na obrazu več precej hudi poškodov.

Snežni zameti.

London, 19. januarja. Po celem Angleškem, Škotskem in Irlandiji imajo hude snežne zamete. Smežilo je neprehnomu 48 ur. Ves promet je ustavljen. Mnogo ladij ne more zapustiti pristanišča. Skoro vse šole so zaprte. V mnogih mestih se ne morejo vršiti sodne razprave; iz vseh krajev prihajajo vesti o žrtvah vremena.

Zaplenjeni francoski parniški.

Pariz, 18. jan. Ponaric je imel s pravnimi konzulenti zunanjega ministrstva Renaudom in Weissen dolgo konferenco zaradi parnika »Charthage«, ki so ga Italijani zamenili.

Pariz, 18. jan. Kakor poročajo iz Rima, je izjavil ondotni francoski poslanik italijskemu zunanjemu ministru, da vzdržuje francosko vlado vse novgorate zaradi zaplenitve parnika »Chartage« in je dostavil, da bi Francija smatrala hitro rešitev te zadeve kot znamenje prijateljstva.

Pariz, 18. jan. Aviatori Duval, Obre in Carnix so iz Tunisa brezjavno prosili zunanjega ministra, naj energično nastopi pri italijski vladni, da ta takoj vrne zaplenjene zrakoplove. Iz Tunisa poročajo, da je med Francijo in domačini še vedno veliko razburjenje. Vojaške patrulje hodijo po mestu, da preprečijo nemire.

Pariz, 19. januarja. »Eclavi« poroča, da so italijske oblasti ukazale, da se izpostavi zaplenjeni francoski ladji »Carthage«.

Revolucija na Kitajskem.

London, 19. januarja. Odstop dinastije Mandžu je, kakor poročajo iz

Pekinga, dovršena otvor. Vendar pa s tem odstopom še ni poravnal konflikt med pristaši cesarskimi in med republikanci. Revolucionarji v Nanjingu imajo popolnoma druge politične nazore kot Juanškaj. Brzjavno poročajo iz raznih okrajov, da prodiranje republikanskih čet še ni ustavljeno in da se ta v tako ogromnem stilu započeta akcija ne bo končala tako mirno in brez velikih žrtev, kakor si nekateri domislujejo.

London, 19. januarja. »Times« poroča iz Pekinga, da se je vrnila včeraj v cesarski palači konference o načinu odstopa dinastije. Cesarski princ se so končno zedinili za sledični način: Vlada bo izdala edikt, s katerim poverja Junškaj, da sestavi republikansko vlado. Nato bo imenovan Juanškaj za predsednika in Sunčatsen bo odstopil. Nato bo izdala dinastija drug edikt, katerim načinjeva svoj odstop. Juanškaj in Sunčatsen pa se bosta dogovorila o obliki nove vlade. Republikanci so priznali, da se smej vsakokratni glavar cesarske rodbine imenovati cesar Mandžuev, nikakor pa ne kitajski cesar. Sedanji dvor bo dobil od republikanske vlade vsako leto pet milijonov trelov v cesarska vdova bo uživala več predpravice.

Štavka.

London, 19. januarja. V Laurenzi je prišlo med stavkujočimi in stavkajočimi ponovno do pretegov. Policija in vojaštvo je poseglo vmes.

London, 19. januarja. V Birminghamu so se sestali v konferenci delegati rudarske zveze, da se posvetujejo o generalni stavki. Pri glasovanju je glasovalo 446.000 rudarskih delavcev za stavko, 116.000 pa proti stavki. Za stavko so tedaj glasovale štiri petine rudarjev. Konferenca se je preložila na danes. Voditelji se trudijo, da še v zadnjem trenotku preprečijo generalno stavko.

Kmečka pisarna narodno - napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačno pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravdne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli ponuk v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarsko znamenko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu na 35 vinarsko znamko na: Kmetsko pismo narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfsova ulica 10. Ob sebi umetno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetskim županstvom.

Gospodarstvo.

Perntininska razstava bo v Ljubljani dne 30. in 31. marca ter dne 1. aprila. Priglašenih je že nad 60 razstavljalcev. Rola za pošiljanje vprašalnih pol se je podaljšala do dne 5. februarja. Kdo želi vršiti pole, naj se obrne do tajnika v Dolskem, drugi pa naj jo izpolnijo vrnejo prej ko mogoče.

Zahvala.

Sijajni izid proslave slovenskega čitalništva in 50letnega obstanka »Narodne Čitalnice« v Ljubljani v dneh 5. in 6. januarja 1912 nam naga pritetno dolžnost izreči vsem onim, ki so pri pomogli k tako veličastni slavnosti svojo iskreno in vdano zahvalo.

V prvih izid izražamo svojo zahvalo slavnemu ravnatelju slov. gledališča in »Dramatičnemu društvu« v Ljubljani za priveditev slavnostne predstave, slavnemu moškemu zboru »Glasbene Matice« za odlični neviški nastop pri slavnostni akademiji ter slavnemu televadnemu društvu »Sokol« v Ljubljani, kakor »Zenskemu televadnemu društvu v Ljubljani za znamenito televadno priveditev na čast udeležencem čitalniške slavnosti.

Zelo so povzdignile pomen slavnosti mnogoštevilne deputacije čitalnic in bralnih društev iz vseh slovenskih krajev ter zatopstva raznih slov. naprednih kulturnih društev in premogli zravjavni in pismeni pozdravi, s katerimi smo prečeli izraze tople simpatije. Vsem bodi še enkrat izražena srčna zahvala.

K gledališču proslavi so znatno pripomogli pred vsemi blagorodni gošnodi profesor in dež. poslanec Eng. Gangl, ki je spesilni krasen in idejno bogati prolog, g. režiser H. Nučič in g. slikar P. Žmitrek, ki sta sestavila tako popolno alegorično sliko razvoja in kulturnega pomena »Narodne Čitalnice« v Ljubljani, pri kateri so sodelovala slavnna društva: »Ljubljanski Zvon«, »Slaveč«, »Sokol« in »Zenško telovadno društvo«, vsa iz Ljubljane, kakor člani slov. dež. gledališča. Vsem tem v redoljubno pomno vedno pripravljenim društvtom se »Narodna Čitalnica« v Ljubljani z vso iskrenostjo zahvaljuje.

Se posebej pa se zahvaljujemo gdž. telovadkam »Zenškega telovadnega društva« v Ljubljani za gracijozni in trudopolni nastop pri slavnostni predstavi.

Našo vdano zahvalo prosimo sprejeti dalje preblagorodnega gospoda Petra viteza Grasselli, ki je govoril na akademiji slavnostnem govoru v visoki zastopnik e. kr. deželne vlade, ljubljanske občine in ljubljanske garnizije, ki so officijelno posegli jubilejni ples, kakor narodno-napredne deželne poslanice na čelu s deželni odbornikom in ljubljanskim županom dr. Ivanom Tavčarom z milostno gospo soprogo.

Za lep uspeh jubilejnega plesa smo dolžni toplo zahvaliti tudi gg. načelnikom in narodnim gospodarjem v raznih buffetih ter slavnemu akad. fer. društvu »Sava« v Ljubljani za trudopolno pomoč pri predpripravah za jubilejne slovesnosti.

Pred vsem pa izrekamo najsrnejšo zahvalo slov. nabrednemu časopisu za velepomembno sodelovanje s ponatiskovanjem mnogoštevilnih notic in informacij. V prvi vrsti gre tu zahvala »Slovenskemu Narodu«, dalje pa »Jutru«, »Laibacher Zeitung«, »Edinost«, »Srečie«, »Učiteljskemu Tovarišu« in »Dnevnu«.

Za brezplačno posojene nabiralnike pri buffetih naj sprejme slavnina »Zvezda slovenskih zadrug« našo specijalno zahvalo.

